

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

**Комітет у справах ветеранів, учасників бойових дій,
учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю**

Р І Ш Е Н Н Я

від 4 жовтня 2017 року

**Про проект Закону України про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо порядку надходження та
використання гуманітарної допомоги у вигляді національної валюти
(реєстр. № 6523)**

Розглянувши проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку надходження та використання гуманітарної допомоги у вигляді національної валюти (реєстр. № 6523 від 30.05.2017 р.), поданий народними депутатами України Тарутою С.О. та Кіршем О.В., Комітет зазначає наступне.

Законопроектом пропонується:

I. Доповнити Закон України «Про гуманітарну допомогу» новою статтею 7¹, згідно з якою:

1) надати отримувачам гуманітарної допомоги, які отримують її від 5 конкретно визначених міжнародних донорів: Дитячого фонду ООН, Програми розвитку ООН в Україні, Міжнародного комітету Червоного Хреста, Швейцарського бюро співробітництва в Україні, Чеської гуманітарної організації «Людина в біді», право відкривати банківські рахунки для отримання гуманітарної допомоги у вигляді національної валюти.

У чинному законодавстві визначений порядок надходження та використання гуманітарної допомоги у вигляді іноземної валюти (Закон

України «Про гуманітарну допомогу», постанова Кабінету Міністрів України від 22 березня 2000 р. № 542 «Про затвердження Порядку використання гуманітарної допомоги у вигляді коштів в іноземній валюті з рахунків в іноземній валюті отримувачів гуманітарної допомоги»).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України акцентує увагу на тому, що врегулювання конкретних випадків надання Україні гуманітарної допомоги обмеженим колом конкретних суб'єктів не узгоджується з вимогами законодавчої техніки, а також створює дискримінаційні умови щодо інших донорів. Коректніше вести мову про іноземних донорів в цілому, а не про окремих їх представників;

2) визначити, що рахунки отримувачів гуманітарної допомоги, відкриті для отримання гуманітарної допомоги у вигляді національної валюти, є рахунками зі спеціальним режимом їх використання.

Відповідно до Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492, банки відкривають своїм клієнтам за договором банківського рахунку поточні рахунки, до яких належать рахунки за спеціальними режимами їх використання, що відкриваються у випадках, передбачених законами України або актами Кабінету Міністрів України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України і Національний банк України звертають увагу на те, що законопроект не встановлює суб'єктів, що мають визначати спеціальний режим використання рахунків і здійснювати контроль за цільовим використанням коштів з таких рахунків, а також не визначає наслідки нецільового використання таких коштів. Доцільно передбачити у законопроекті, що обслуговування рахунків зі спеціальним режимом використання повинно виконуватися банками, які відповідають визначеним Кабінетом Міністрів України вимогам та відносяться Кабінетом Міністрів України до уповноважених банків. Зокрема, статтею 7 Закону України «Про гуманітарну допомогу» передбачено, що:

- надходження гуманітарної допомоги на рахунки в іноземній валюті здійснюється у спеціальному порядку, визначеному Національним банком України;

- використання гуманітарної допомоги у вигляді іноземної валюти з рахунків в іноземній валюті отримувачів гуманітарної допомоги у межах цілей, визначених іноземним донором, здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України спільно з Національним банком України.

II. Новою редакцією статті 7¹ Закону України «Про гуманітарну допомогу» та змінами до статті 52 Закону України «Про виконавче провадження» пропонується встановити, що грошові кошти на рахунках в національній валюті отримувача гуманітарної допомоги, відкритих в банківських установах з метою отримання гуманітарної допомоги, не

підлягають списанню або арешту.

При розгляді цієї законодавчої ініціативи слід звернути увагу на таке:

1) законопроектом внесені зміни до редакції Закону України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999 р. № 606-XIV, який втратив чинність. На даний час діє Закон України «Про виконавче провадження» від 2.06.2016 р. № 1404-VIII, частиною третьою статті 52 якого визначено, що не підлягають арешту в порядку, встановленому цим Законом, кошти, що перебувають на рахунках із спеціальним режимом використання, спеціальних та інших рахунках, звернення стягнення на які заборонено законом;

2) схожий за змістом законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо порядку надходження та використання гуманітарної допомоги у вигляді національної валюти (реєстр. № 5164, народний депутат України Тарута С.О.) вже розглядався на засіданні Комітету 7.12.2016 р.

Законопроект за реєстр. № 5164 передбачав такі основні положення:

- гуманітарна допомога у вигляді національної валюти не підлягає списанню у безспірному порядку з рахунків в національній валюті отримувача гуманітарної допомоги уповноваженими на це органами;

- рахунки в національній валюті отримувача гуманітарної допомоги, відкриті в банківських установах з метою отримання гуманітарної допомоги у вигляді національної валюти, не підлягають арешту уповноваженими на це органами.

Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції дійшов до висновку, що вищезазначені норми мають корупціогенні ризики, оскільки можуть бути використані з метою ухилення від податків, виведення капіталу, фінансових обороток корупційного змісту. Потрібно на законодавчому рівні врегулювати питання відкриття отримувачами гуманітарної допомоги банківських рахунків у національній валюті зі спеціальним режимом використання з метою використання цих коштів виключно за цільовим призначенням, але без спеціальних норм щодо заборони безспірного списання і арешту рахунків.

Національний банк України, Міністерство юстиції України зазначають, що законопроект потребує доопрацювання.

Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції зазначив, що законопроект не належить до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства ЄС, або регулюється національним законодавством країн-членів ЄС, а отже не потребує експертного висновку Комітету.

Міністерство фінансів України та Комітет Верховної Ради України з питань бюджету зазначають, що у разі прийняття відповідного закону він може набрати чинності у термін, визначений авторами законопроекту.

Державна фіскальна служба України не підтримує законопроект, зазначаючи, зокрема, що заборона на звернення стягнення та накладення арешту на кошти, що перебувають на поточних рахунках зі спеціальним

режимом використання, відкритих боржником на виконання ст. 7¹ Закону України «Про гуманітарну допомогу», створить передумови для зловживань коштами благодійної допомоги з боку організацій – отримувачів такої благодійної допомоги.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України надає висновок, що за результатами розгляду у першому читанні законопроект доцільно відправити на доопрацювання.

Члени Комітету підтримують ідею законопроекту стосовно врегулювання на законодавчому рівні питання надходження і використання гуманітарної допомоги у вигляді національної валюти. Водночас, погоджуються із вищезазначеними зауваженнями до законопроекту, зокрема, про те, що врегулювання конкретних випадків надання Україні гуманітарної допомоги обмеженим колом конкретних суб'єктів створює дискримінаційні умови щодо інших донорів, а також щодо необхідності запровадження контролю за цільовим використанням таких коштів та визначення наслідків їх нецільового використання тощо.

З урахуванням проведеного обговорення, **Комітет вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку надходження та використання гуманітарної допомоги у вигляді національної валюти (реєстр. № 6523 від 30.05.2017 р.), поданий народними депутатами України Тарутою С.О. та Кіршем О.В., за результатами розгляду у першому читанні повернути суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити голову Комітету Третьякова О.Ю.

Голова Комітету

О.ТРЕТЬЯКОВ